

ویژگی های روان سنجی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی در بین دانشجویان

زینب خورشیدوند^{۱*}، علی محمد رضایی^۲

(۱) گروه روان شناسی بالینی، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه سمنان، سمنان، (ایران)

(۲) گروه روان شناسی تربیتی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه سمنان، سمنان، (ایران)

تاریخ دریافت: ۹۴/۴/۹

تاریخ پذیرش: ۹۵/۲/۱۹

چکیده

مقدمه: شواهد پژوهشی زیادی وجود دارد که نشان می دهد اضطراب جدایی می تواند در بزرگسالی نیز رخ دهد. لذا هدف از پژوهش حاضر بررسی ویژگی های روان سنجی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی ساخته شده توسط مانی کاواسگار، سیلوه، واگنر و دروینی ۲۰۰۳ (ASA-۲۷) بود.

مواد و روش ها: تعداد ۴۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه سمنان با روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب و به ابزار های پژوهش (پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی، مصاحبه بالینی ساختار یافته نشانگان اضطراب جدایی بزرگسالان و پرسشنامه نشانگان اضطراب جدایی) پاسخ دادند. برای تحلیل داده ها از روش های تحلیل عاملی، ضریب آلفای کرونباخ و همبستگی پیرسون استفاده شد. **یافته های پژوهش:** برای تعیین روایی سازه پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی (ASA-27) از روش تحلیل عاملی و روایی همگرا استفاده شد. نتایج تحلیل عاملی نشان داد که پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی، یک عامل را اندازه گیری می کند. نتایج تحلیل عاملی نشان داد که تعداد ۵ سؤال (سؤال های شماره ۱، ۳، ۱۳، ۱۹ و ۲۶) روی عامل اضطراب جدایی بزرگسالی بار عاملی کوچکتر از ۰/۳۰ داشتند و لذا از پرسشنامه کنار گذاشته شدند. نتایج روایی همگرا نیز نشان می دهد که بین اضطراب جدایی بزرگسالی و نشانگان اضطراب جدایی در کودکی (SASI) و مصاحبه بالینی ساختار یافته نشانگان اضطراب جدایی بزرگسالی (SCI-SAS) رابطه معنی داری وجود دارد. مقدار همبستگی پیرسون به ترتیب برابر با ۰/۶۵ و ۰/۵۹ به دست آمد که هر دو در سطح $p < 0/001$ معنی دار بود. پایایی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمد.

بحث و نتیجه گیری: نسخه فارسی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی در دانشجویان از پایایی و روایی مناسبی برخوردار است و ابزار مناسبی برای تشخیص اضطراب جدایی بزرگسالان می باشد.

واژه های کلیدی: پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی، روایی، پایایی، ویژگی های روان سنجی

* نویسنده مسئول : گروه روان شناسی بالینی، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران

Email: z.khorshidvand@gmail.com

Copyright © 2017 Journal of Ilam University of Medical Science. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution international 4.0 International License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits copy and redistribute the material, in any medium or format, provided the original work is properly cited.

مقدمه

نزدیک به نیم میلیارد نفر در جهان از اختلال های روانی رنج می برند و بخش بزرگی از این افراد را مبتلایان به اختلال های اضطرابی تشکیل می دهند (۱). اختلالات اضطرابی نظیر دیگر بیماری های جدی بطور مشخص عملکرد روانی- اجتماعی و کیفیت زندگی فرد را تحت تاثیر قرار می دهند (۲). یک چهارم جمعیت جهان حداقل از یکی از اختلالات اضطرابی رنج می برند (۳) و شیوع آن در حدود ۱۰-۸٪ برای اطفال و ۹-۱۵٪ برای بالغین می باشد (۴و۵). همچنین شیوع آن برای تمام زندگی حدود ۲۵٪ تخمین زده می شود (۶). اختلالات اضطرابی جزء شایعترین اختلالات در دوران کودکی و نوجوانی محسوب می شوند و بیش از ۱۰٪ این گروه سنی در مقطعی از رشد دچار این اختلالات می شوند (۷). یکی از انواع اختلالات اضطرابی، اختلال اضطراب جدایی است. اضطراب جدایی یک پدیده رشدی شایع است که در شیرخواران کمتر از یک سال ظاهر می کند و نشان دهنده آگاهی کودک نسبت به جدایی از مادر یا مراقب اصلی است (۷). اضطراب جدایی، یک مرحله بهنجار از رشد کودک است و معمولاً در نیمه آخر اولین سال زندگی آغاز شده و در ۲۱-۱۵ ماهگی به اوج خود می رسد و بعد از آن رو به افول می گذارد. اعتقاد بر این است که در پایان سال سوم زندگی تقریباً از بین می رود (۸). اختلال اضطراب جدایی نوعی اختلال روانی است که در آن فرد به علت جدایش از خانه یا از افرادی که به آن ها وابستگی عاطفی زیادی دارد (پدر، مادر، پدر بزرگ، مادر بزرگ و یا خواهران و برادران) به شدت مضطرب می شود (۹). اختلال اضطراب جدایی می تواند در جنبه های مختلف زندگی (مثلاً، در عملکرد تحصیلی یا اجتماعی) نابسامانی شدیدی به وجود آورد (۹). متن تجدید نظر شده راهنمای تشخیصی و آماری اختلال های روانی (۱۰) اختلال اضطراب جدایی را در طبقه اختلال هایی که معمولاً نخستین بار در دوره ی شیرخوارگی، کودکی یا نوجوانی تشخیص داده می شوند قرار داده و ویژگی آن را اضطراب شدید و نامتناسب در رویارویی با دوری از خانه و یا جدایی از کسانی که کودک به آنان وابستگی دارد عنوان کرده

است و در DSM-V همان هشت ملاک تشخیصی اختلال اضطراب جدایی که در DSM-IV-TR وجود داشت عنوان شده است با این تفاوت که این اختلال به طبقه اختلالات اضطرابی منتقل شده است و ملاک های عنوان شده محدود به سن نمی باشند. نتایج مطالعاتی که برای شناسایی علایم اضطراب جدایی انجام گرفته حاکی از این است که اضطراب جدایی در بزرگسالی شباهت های بسیاری با این اختلال در کودکی دارد. به همین علت نشانه های اضطراب جدایی در DSM-V شامل بزرگسالی نیز می شود (۱۱). متخصصان پزشکی بالینی همواره گرایش به محدود کردن تشخیص های طبی از اختلال اضطراب جدایی به سنین نوجوانی داشته اند. حال آنکه بر اساس نتایج پژوهش های اخیر این اختلال ممکن است تا سنین بزرگسالی ادامه یابد (۱۲). ماهیت ارتباط میان شخصیت بزرگسالی و اختلال اضطراب جدایی بزرگسالی مهم می باشد. مطالعه مانی کاواسگار (۱۳) نشان داد که نرخ شیوع اختلالات شخصیت در افراد مبتلا به اختلال اضطراب جدایی همانند شیوع آن در سایر اختلالات اضطرابی که حدود ۴ تا ۶٪ است. نتایج به دست آمده از پژوهش اوزن و تاکشی (۱۴) نشان داد که نشانگان اضطراب جدایی کودکی با خوشه C اختلالات شخصیت در بزرگسالی مرتبط است. یک مطالعه گزارش داد که کودکان مبتلا به اختلال اضطراب جدایی در مقایسه با بزرگسالان مبتلا به اختلال اضطراب جدایی و مبتلایان به سایر اختلالات اضطرابی، همبندی بالایی با اختلالات شخصیت خوشه C دارند (۱۵). علاوه بر اهمیت اختلال اضطراب جدایی در کودکان، هم اکنون مطالعات انجام شده بر اهمیت این اختلال در بزرگسالان تاکید دارند (۱۲). پژوهش مانی کاواسگار و همکاران (۱۲) نشان داد که اضطراب جدایی در بزرگسالان بازتابی از مجموعه نشانه های اضطراب جدایی در کودکی آن ها می باشد، هرچند برخی از ویژگی های خاص این اختلال در اثر بلوغ تغییر می یابند. به عنوان مثال، نشانه های اضطراب جدایی در بزرگسالی ممکن است خود را به صورت اضطراب شدید به هنگام جدایی از همسر، فرزندان و یا والدین نشان دهد. بزرگسالان مبتلا به این

اختلال به دلیل نیازشان به حفظ مجاورت و یا حتی المقدور حفظ ارتباط نزدیک با شخصی مهم محدودیت های زیادی را در زندگی تجربه می کنند. آن ها اغلب، نه همیشه، شروع اضطراب جدایی را به سال های قبل نسبت می دهند. این نشان دهنده آن است که ممکن است پیوند پیچیده ای میان گونه های اختلال در بزرگسالی و نوجوانی وجود داشته باشد (۱۲). بیشترین مقیاس های کنونی تشخیص اضطراب جدایی بر گسترش علایم این اختلال در دوران رشد متمرکزند. پرسشنامه هایی نظیر آزمون اضطراب جدایی هانسبرگ (مقیاس چندبعدی اضطراب کودکان)، مصاحبه بالینی ساختار یافته علایم اضطراب جدایی (SCI-SAS) که خاطرات بزرگسالان را از تجربیات مربوط به اضطراب جدایی طی ۱۸ سال نخست زندگی ثبت می کند. نتایج آماری به دست آمده از همسانی درونی به روش آلفای کرونباخ مقدار ۰/۷۹ برای دوران کودکی و ۰/۸۵ برای دوران بزرگسالی به دست داد که نشان دهنده همسانی درونی بسیار خوبی است (۱۲). مقیاس حساسیت روابط میان فردی (IPSM) شامل ۳۶ ماده می باشد که اضطراب جدایی یکی از مولفه های تشخیصی می باشد (۱۲). گیلبرت و همکاران مقیاسی ۱۰ ماده ای ارائه کرده اند که پنج ماده اضطراب جدایی و پنج ماده دیگر اضطراب اجتماعی در بزرگسالی را اندازه می گیرد. پرسش نامه اضطراب جدایی بزرگسالان در سال ۲۰۰۳ توسط مانی کاواسگار، سیلوه، واگنر و دروینی به منظور اندازه گیری نشانه های اضطراب ناشی از جدایی در بزرگسالی تدوین شده است (۱۳). این پرسش نامه دارای ۲۷ سوال می باشد. تحلیل مولفه های اصلی، گویای ساختار همگونی از اضطراب جدایی با انسجام درونی بالایی می باشد. ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۵ و پایایی باز آزمایی ۰/۸۶ حاکی از پایایی مطلوب پرسشنامه می باشد. بررسی حساسیت و ویژگی پرسشنامه با استفاده از منحنی ROC با میزان ۰/۹ = AUC) نشان دهنده این است که این پرسشنامه ابزار مناسبی برای ارزیابی اضطراب جدایی بزرگسالان می باشد. نتایج حاصل از پژوهش مانی کاواسگار و همکاران مؤید نتایج تحقیقات پیشین مبنی بر این است که ساختار اضطراب جدایی به سهولت در بزرگسالان

قابل اندازه گیری است. با توجه به آنچه گفته شد اعتباریابی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی از این منظر واجد اهمیت است که نتایج مطالعات بالینی نشان داده است که اختلال اضطراب جدایی پیش بین شروع سایر اختلالات اضطرابی است (۱۳). شواهد نشان می دهد اختلال اضطراب جدایی کودکی پدیده ای گذرا نیست و در صورت عدم درمان تا سنین نوجوانی و بزرگسالی ادامه پیدا می کند و مشکلات بسیاری را در آینده افراد ایجاد می کند (۱۴). از طرفی، شناسایی خصوصیات شخصیتی و حالات بالینی مربوط به اختلال اضطراب جدایی بزرگسالی به دلیل همبودی بالای این اختلال با اختلالات مهمی نظیر اختلال شخصیت اجتنابی، اختلالات اضطرابی و حالات افسردگی (۱۵،۱۶) اهمیت دارد، زیرا این اختلال می تواند در سیر، تشخیص و پیش آگهی این حالات بالینی نقش داشته باشد. از طرفی، عدم یافتن مطالعه ای در مورد اعتباریابی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی در ایران یک خلاء پژوهشی است که بر اهمیت این مطالعه می افزاید. در واقع، اکثر مطالعات در مورد این اختلال و ابزار کاربردی برای تشخیص اختلال در خارج از ایران انجام گرفته است و در بررسی به عمل آمده تاکنون پژوهشی در ایران به بررسی این مسائل در افراد بزرگسال نپرداخته است، لذا این پژوهش در راستای اعتباریابی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی در جمعیت دانشجویی کشور انجام گرفت.

مواد و روش ها

طرح پژوهش: با توجه به ماهیت موضوع و اهداف تحقیق، در این پژوهش از طرح توصیفی از نوع همبستگی استفاده شد.

آزمودنی ها: جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانشجویان دختر و پسر دانشگاه سمنان بود که در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ مشغول به تحصیل بودند. از این جامعه با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای، تعداد ۴۰۰ نفر انتخاب شدند. روش انتخاب نمونه به این صورت بود که ابتدا لیست تمام دانشکده های دانشگاه سمنان تهیه و سپس به طور تصادفی ۶ دانشکده انتخاب شد. در مرحله بعد به دانشکده ها

مراجعه و از هر دانشکده ۴ کلاس به صورت تصادفی انتخاب و از هر کلاس ۲۰ دانشجو انتخاب که طبق روال سایر پژوهش ها برخی از دانشجویان علاقه ای به شرکت در پژوهش نداشتند و در نهایت پرسشنامه ها بین دانشجویان داوطلب به شرکت در پژوهش توزیع و پس از تکمیل جمع آوری شد. از مجموع کل گروه نمونه، ۲۷۷ نفر دختر و ۱۲۳ نفر پسر بودند. میانگین و انحراف معیار سن آزمودنی ها به ترتیب ۲۱/۹۲ و ۳/۰۷ و دامنه سنی آزمودنی ها بین ۱۸ تا ۴۱ سال بود. برای تحلیل داده ها از روش های تحلیل عاملی، ضریب آلفای کرونباخ و همبستگی پیرسون با بهره گیری از نرم افزار SPSS۱۹ استفاده شد.

ابزار مورد استفاده

۱. پرسشنامه ۲۷ سؤالی اضطراب جدایی

بزرگسالان (۲۷-ASA)

پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالان در سال ۲۰۰۳ توسط مانی کاواسگار، سیلوه، واگنر و دروینی به منظور اندازه گیری نشانه های اضطراب ناشی از جدایی در بزرگسالی تدوین شد (۱۲). این پرسشنامه دارای ۲۷ سؤال است که هر سؤال بر روی یک مقیاس ۴ درجه ای لیکرت (=۰ هرگز تا =۴ اغلب اوقات) درجه بندی می گردد. مانی گاواسگار و همکاران (۱۲) ضریب همسانی درونی این پرسشنامه را ۰/۹۵ و ضریب پایایی بازآزمایی آن را ۰/۸۶ گزارش دادند. بررسی حساسیت و ویژگی مقیاس با استفاده از منحنی ROC با میزان $AUC=0/9$ در مقایسه با مصاحبه با ساختار مشابه نشان دهنده ی این است که پرسشنامه روش مناسبی برای ارزیابی اضطراب جدایی است. با توجه به قابلیت تشخیصی این ابزار بر اساس الگوی تشخیص بالینی DSM-IV و ناوابسته بودن ابزار به فرهنگی خاص، این ابزار توان مطلوبی را در تشخیص اضطراب جدایی بزرگسالی در جوامع مختلف دارد (۱۲). نتایج حاصل از پژوهش مانی کاواسگار و همکاران مؤید نتایج تحقیقات پیشین مبنی بر این است که ساختار اضطراب جدایی به سهولت در بزرگسالان قابل اندازه گیری است (۱۲).

۲. مصاحبه بالینی ساختار یافته نشانگان اضطراب جدایی بزرگسالان (SCI- SAS)

مصاحبه بالینی ساختار یافته علایم اضطراب جدایی (SCI- SAS) در سال ۲۰۰۲ توسط شر و همکاران جهت دستیابی به همه ۸ ویژگی اضطراب جدایی طراحی شده است. این مدل هم در دوران کودکی و هم در دوران بزرگسالی مورد آزمایش قرار گرفته است. در مورد هر ویژگی گروهی از سوالات متناسب با سن افراد فراهم شده است که پاسخ گویی به این سوالات توسط مصاحبه گر بالینی مورد سنجش قرار می گیرد. مصاحبه بالینی ساختار یافته علایم اضطراب جدایی برای به کارگیری در جمعیت بزرگسالان سازماندهی شده است که شامل ۲ بخش ۸ قسمتی جهت سنجش می باشد. یک بخش جهت دستیابی به علایم اختلال اضطراب کودکی و دیگری برای اضطراب جدایی بزرگسالی. نتایج آماری به دست آمده از همسانی درونی به روش آلفای کرونباخ مقدار ۰/۷۹ برای دوران کودکی و ۰/۸۵ برای دوران بزرگسالی به دست داد که نشان دهنده همسانی درونی بسیار خوبی است (۱۷). از آنجا که این مصاحبه منطبق با الگوی DSM-IV در تشخیص اختلال اضطراب جدایی بزرگسالی است، به عنوان ابزار بسیار مفیدی در تشخیص این اختلال در جوامع متعدد شناخته شده است (۱۷).

۳. پرسشنامه نشانگان اضطراب جدایی (SASI)

پرسش نامه نشانگان اضطراب جدایی (SASI) در سال ۱۹۹۳ توسط سیلوه، مانی کاواسگار، کانل، بلاژینسکی، واگنر و هنری به منظور ارزیابی نشانه های اضطراب جدایی ساخته شده است. این پرسشنامه که ابزاری گذشته نگر است به ترس هایی اشاره دارد که فرد در زندگی کودکی خود داشته است و دارای ۱۵ سؤال می باشد که هرکدام از مواد موجود در پرسش نامه بر روی طیف ۴ امتیازی ارزش گذاری می شوند. در این پرسشنامه امتیاز صفر به معنای این است که این مورد هیچ وقت اتفاق نیفتاده است و امتیاز ۳ به این مفهوم است که این مورد اغلب اتفاق افتاده است. تحلیل مؤلفه های اصلی، گویای ساختار همگونی از اضطراب جدایی با انسجام درونی بالایی می باشد. ضرایب آلفای کرونباخ (۰/۸۰) و پایایی بازآزمایی ۲۴ ماهه (۰/۸۹) حاکی از پایایی مطلوب پرسشنامه می باشد (۱۸).

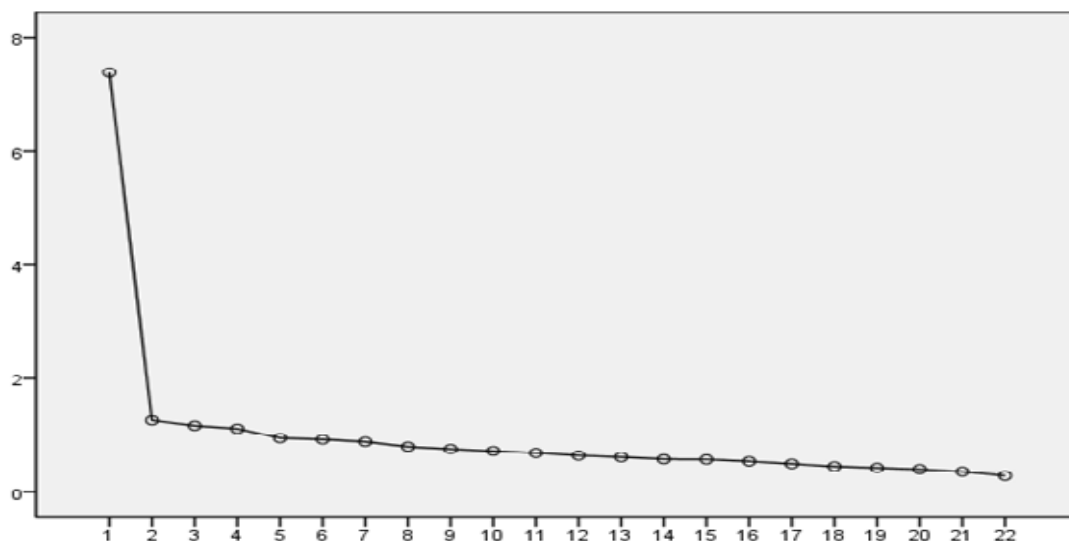
برای تنظیم نسخه فارسی ASA-27، با کاربرد روش ترجمه معکوس، نسخه اصلی به وسیله مترجم به فارسی و سپس به وسیله مترجم مستقل دیگر به انگلیسی برگردانده شد. در نهایت نسخه فارسی تهیه شده پس از حصول اطمینان از ترجمه مناسب در بین یک نمونه ۳۰ نفره از پاسخگویان اجراء و وضوح و ابهام سؤال ها مورد بررسی قرار گرفت که نتایج نشان داد همه سؤال ها از وضوح کافی برخوردار می باشند. به منظور اجراء پژوهش، پس از مشخص شدن دانشکده ها و کلاس های مورد نیاز و انجام هماهنگی لازم در هر دانشکده، پژوهشگر در کلاس های مربوطه حاضر و به صورت حضوری پرسشنامه ها را در بین دانشجویان اجراء نمود. برای جلب همکاری دانشجویان، توضیحات مقدماتی در مورد اهداف پژوهش ارائه و پس از تکمیل گردآوری شد. با توجه به تعداد سؤال ها و سهولت درک آن ها زمان پاسخگویی به پرسشنامه ها اندک و بین ۷ تا ۱۰ دقیقه به طول انجامید.

یافته های پژوهش

روایی سازه جدیدترین شکل روایی است. روایی سازه یک آزمون عبارت است از میزان صحت آن در اندازه گیری ساخت نظری یا ویژگی مورد نظر. بنا به تعریف، یک آزمون در صورتی دارای روایی سازه است که نمرات حاصل از اجراء آن به مفاهیم یا سازه های نظریه مورد نظر، مربوط باشند. در پژوهش حاضر برای تعیین روایی سازه پرسشنامه اضطراب جدایی

بزرگسالان از روش تحلیل عاملی و روایی همگرا استفاده شد. پیش از اجراء تحلیل عاملی شاخص کفایت نمونه برداری (KMO) و مقدار آزمون کرویت بارتلست محاسبه گردید. در این تحلیل مقدار KMO برابر با ۰/۹۲۳ و مقدار آزمون کرویت بارتلست برابر با ۲۸۱۳/۸۰ به دست آمد که هر دو با درجات آزادی ۲۳۱ در سطح ۰/۰۱ $P \leq$ معنی دار بودند. بدین ترتیب علاوه بر کفایت نمونه برداری، اجراء تحلیل عاملی بر پایه ماتریس مورد مطالعه نیز قابل توجیه می باشد. برای تعیین اینکه پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی از چند عامل اشباع شده است، شاخص های ارزش ویژه، نسبت واریانس تبیین شده توسط هر عامل، نمودار اسکری (نمودار ۱) و مبانی نظری تحقیق مورد توجه قرار گرفت. بر این اساس یک عامل استخراج شد که این عامل ۳۳/۶۰ درصد واریانس کل پرسشنامه را تبیین می کند. در جدول ۱ بارهای عاملی سؤالات پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی با استفاده از روش تحلیل مؤلفه های اصلی گزارش شده است. نتایج نشان داد که تعداد ۵ سؤال (سؤال های شماره ۱، ۳، ۱۳، ۱۹ و ۲۶) روی عامل اضطراب جدایی بزرگسالی بار عاملی کوچکتر از ۰/۳۰ داشتند و لذا از پرسشنامه کنار گذاشته شدند. همانگونه که مشاهده می شود بارهای عاملی سایر سؤال ها مناسب می باشند. کوچکترین بار عاملی متعلق به سؤال ۲ با ۰/۳۵۶ و بزرگترین بار عاملی متعلق به سؤال ۱۵ با ۰/۶۷۸ می باشد.

نمودار ۱: نمودار اسکری برای تعیین تعداد عوامل مناسب جهت چرخش

جدول ۱: بارهای عاملی سوالات پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی

سوال ها	بارعاملی
۲	۰/۳۵۶
۴	۰/۴۸۴
۵	۰/۵۹۷
۶	۰/۶۳۱
۷	۰/۴۸۵
۸	۰/۵۱۶
۹	۰/۴۳۱
۱۰	۰/۴۴۶
۱۱	۰/۶۵۵
۱۲	۰/۴۷۳
۱۴	۰/۴۸۵
۱۵	۰/۶۷۸
۱۶	۰/۴۷۰
۱۷	۰/۶۶۴
۱۸	۰/۶۴۰
۲۰	۰/۵۴۲
۲۱	۰/۶۲۵
۲۲	۰/۵۸۷
۲۳	۰/۶۶۹
۲۴	۰/۶۵۹
۲۵	۰/۵۳۶
۲۷	۰/۴۸۴

برای محاسبه روایی همگرایی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی از اجرای همزمان آن با مصاحبه بالینی ساختار یافته نشانگان اضطراب جدایی بزرگسالان (SCI-SAS) و پرسشنامه نشانگان اضطراب جدایی (SASI) استفاده شد. به این منظور مصاحبه بالینی ساختار یافته به طور همزمان در بین ۵۵ نفر و پرسشنامه نشانگان اضطراب جدایی نیز در بین ۵۵ نفر از نمونه مورد مطالعه اجرا و اطلاعات حاصله با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون تحلیل گردید (جدول ۲). نتایج نشان داد که میزان همبستگی بین پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی (SCI-SAS) و با مصاحبه بالینی ساختار یافته نشانگان اضطراب جدایی بزرگسالی (SCI-SAS) ۰/۶۵۱ و با پرسشنامه نشانگان اضطراب جدایی (SASI) ۰/۵۸۸ و در سطح $P \leq ۰/۰۰۱$ معنی دار می باشد که حاکی از روایی همگرایی مناسب پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی می باشد.

جدول ۲: همبستگی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی (ASA) با مصاحبه بالینی و پرسشنامه نشانگان اضطراب جدایی

SASI	SCI-SAS	ASA
		۱
	۱	۰/۶۵۱*
		۱
	۰/۴۰۸*	۰/۵۵۸*
۱		

*کلیه همبستگی ها در سطح $p \leq 0.01$ معنی دار می باشند.

پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی ۰/۸۹ است. در جدول ۳ ضریب تمیز و ضریب آلفا در صورت حذف هر کدام از سؤال ها برای پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی آمده است.

پایایی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی

پایایی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی با استفاده از روش همسانی درونی و با بهره گیری از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد. نتایج نشان داد که پایایی

جدول ۳: آلفای کرونباخ برای پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی

شماره سوال	ضریب تمیز	آلفا در صورت حذف سوال (روش پوپ)
۲	۰/۳۱۰	۰/۸۸۵
۴	۰/۴۱۸	۰/۸۸۳
۵	۰/۵۲۸	۰/۸۸۰
۶	۰/۵۶۵	۰/۸۷۹
۷	۰/۴۳۱	۰/۸۸۲
۸	۰/۴۵۹	۰/۸۸۲
۹	۰/۳۶۵	۰/۸۸۴
۱۰	۰/۳۹۰	۰/۸۸۴
۱۱	۰/۵۹۰	۰/۸۷۸
۱۲	۰/۴۳۹	۰/۸۸۳
۱۴	۰/۴۴۴	۰/۸۸۵
۱۵	۰/۶۱۵	۰/۸۷۸
۱۶	۰/۴۰۹	۰/۸۸۳
۱۷	۰/۶۰۴	۰/۸۷۸
۱۸	۰/۵۷۰	۰/۸۷۹
۲۰	۰/۴۸۴	۰/۸۸۱
۲۱	۰/۵۴۹	۰/۸۸۰
۲۲	۰/۵۱۳	۰/۸۸۰
۲۳	۰/۶۰۵	۰/۸۷۷
۲۴	۰/۵۷۸	۰/۸۷۹
۲۵	۰/۴۶۴	۰/۸۸۲
۲۷	۰/۴۲۷	۰/۸۸۳
	ضریب آلفا	۰/۸۹

و بزرگترین ضریب تمیز متعلق به سؤال ۱۵ با ۰/۶۱۵ می باشد. گفتنی است در صورت حذف هر کدام از سؤال ها، افزایش چشمگیری در مقدار آلفا ایجاد نخواهد شد، لذا در این مرحله هیچ کدام از سؤال های پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی از مجموعه سؤالات پرسشنامه کنار گذاشته نشد. پس از محاسبه پایایی و پایایی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی، شاخص های توصیفی پرسشنامه محاسبه شد. نتایج

پایایی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی نیز با استفاده از روش همسانی درونی و با بهره گیری از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد. نتایج نشان داد که پایایی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی ۰/۸۹ است که مطلوب و رضایت بخش است. نتایج جدول ۴ نشان می دهد که همه ضرایب تمیز محاسبه شده مناسب می باشند. کوچکترین ضریب تمیز (همبستگی اصلاح شده سؤال با نمره کل پرسشنامه) متعلق به سؤال ۲ با ۰/۳۱

نشان داد میانگین و انحراف معیار پرسشنامه برای کل آزمودنی ها به ترتیب برابر با ۲۰ و ۱۱/۱۹، برای خانم ها برابر با ۱۹/۸۱ و ۱۱/۶۴ و برای آقایان برابر با ۲۰/۵۰ و ۱۰/۱۵ می باشد. علاوه بر آن به منظور مقایسه اضطراب جدایی خانم ها و آقایان از آزمون t دو گروه مستقل استفاده شد. نتایج حاکی از یک تفاوت غیر معنی دار بین دو گروه بود ($t=0/563$; $p=0/57$).

بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر بررسی خصوصیات روان سنجی پرسش نامه ASA بود. با توجه به بررسی های به عمل آمده تاکنون توجه کمی به اندازه گیری نشانه های اضطراب ناشی از جدایی در بزرگسالان صورت گرفته است (۱۱). اضطراب جدایی در بزرگسالی شباهت های بسیاری با این اختلال در کودکی دارد. به همین علت نشانه های اضطراب جدایی در DSM-V شامل بزرگسالی نیز می شود (۱۱). متخصصان پزشکی بالینی همواره گرایش به محدود کردن تشخیص های طبی از اختلال اضطراب جدایی به سنین نوجوانی داشته اند. حال آن که بر اساس نتایج پژوهش های اخیر این اختلال ممکن است تا سنین بزرگسالی ادامه یابد (۱۲). از آنجا که بر اساس نتایج برخی از مطالعات (۱۳، ۱۵) اختلال اضطراب جدایی پیش بین شروع سایر اختلالات اضطرابی است، و همچنین این اختلال با اختلالات مهمی نظیر اختلال شخصیت اجتنابی، اختلالات اضطرابی و افسردگی همبود است و می تواند در تشخیص، سیر و پیش آگهی این وضعیت های بالینی نقش داشته باشد (۵، ۱۳)، بنابراین شناسایی عوامل مرتبط با آن حائز اهمیت است. با توجه به به مباحث مطرح شده و نیز عدم یافتن مطالعه ای در مورد اعتبار یابی پرسش نامه اضطراب جدایی بزرگسالی در ایران مبنای انجام این پژوهش را فراهم آورد. در این تحقیق پرسشنامه خودگزارشی اضطراب جدایی بزرگسالی که توسط مانی کاواسگار، سیلو، واگنر و دروبنی در سال ۲۰۰۳ به منظور اندازه گیری نشانه های اضطراب ناشی از جدایی در بزرگسالی تدوین شده است مورد اعتبار یابی در جامعه دانشجویی ایرانی قرار گرفته است. به این منظور با استفاده از روش نمونه

گیری خوشه ای چند مرحله ای، تعداد ۴۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه سمنان انتخاب شدند و به ابزار های پژوهش پاسخ دادند. برای تعیین روایی سازه پرسشنامه تشخیص اضطراب جدایی بزرگسالی (ASA) از روش تحلیل عاملی و روایی همگرا استفاده شد. پیش از اجرای تحلیل عاملی شاخص کفایت نمونه برداری (KMO) برابر با ۰/۹۲۳ و مقدار آزمون کروییت بارتلت برابر با ۲۸۱۳/۸۰ به دست آمد که هر دو با درجات آزادی ۲۳۱ در سطح $P \leq 0/001$ معنی دار بودند. بدین ترتیب علاوه بر کفایت نمونه برداری، اجرای تحلیل عاملی بر پایه ماتریس مورد مطالعه نیز قابل توجیه می باشد. برای تعیین اینکه پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی از چند عامل اشباع شده است، شاخص های ارزش ویژه، نسبت واریانس تبیین شده توسط هر عامل، نمودار اسکری و مبانی نظری تحقیق مورد توجه قرار گرفت. بر این اساس یک عامل استخراج شد که این عامل ۳۳/۶۰ درصد واریانس کل پرسشنامه را تبیین نمود. نتایج نشان داد که تعداد ۵ سؤال (سؤال های شماره ۱، ۳، ۱۳، ۱۹ و ۲۶) روی عامل اضطراب جدایی بزرگسالی بار عاملی کوچکتر از ۰/۳۰ داشتند و لذا از پرسشنامه کنار گذاشته شدند. برای محاسبه روایی همگرای پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی از اجرای همزمان آن با مصاحبه بالینی ساختار یافته نشانگان اضطراب جدایی بزرگسالان (SCI-SAS) و پرسشنامه نشانگان اضطراب جدایی (SASI) استفاده شد. به این منظور ابزارهای تحقیق به طور همزمان در بین ۵۵ نفر از نمونه مورد مطالعه اجرا و اطلاعات حاصله با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون تحلیل گردید (جدول ۳). نتایج نشان داد که میزان همبستگی بین پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی (ASA) با مصاحبه بالینی ساختار یافته نشانگان اضطراب جدایی بزرگسالی (SCI-SAS) ۰/۶۵۱ و با پرسشنامه نشانگان اضطراب جدایی (SASI) ۰/۵۸۸ و در سطح $P \leq 0/001$ معنی دار می باشد نشان دهنده روایی هم گرای پرسشنامه می باشد و با پژوهش های قبلی همسو می باشد (۲۰). پایایی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی نیز با استفاده از روش همسانی درونی و با بهره گیری از

قبول است. این پژوهش نیز همانند سایر پژوهش های علوم انسانی با محدودیت هایی روبه رو بود که از جمله آن ها می توان به این موارد اشاره کرد: هم سانی درونی این پرسشنامه تنها با کاربرد روش آلفای کرونباخ محاسبه شد و پایایی از طریق اجرای بازآزمون محاسبه نشده است و همچنین محدود بودن نمونه به دانشجویان دانشگاه سمنان از دیگر محدودیت های پژوهش بود. پیشنهاد می شود در پژوهش های آتی، پایایی آزمون-بازآزمون پرسشنامه مورد بررسی قرار گیرد. ویژگی های روان سنجی ASA روی نمونه های بالینی، به ویژه بیماران مبتلا به اضطراب جدایی، ترس از مکان های باز و وحشت زدگی بررسی شود تا بتوان روایی تشخیصی و نقطه برش را نیز به دست آورد. هم چنین حساسیت و ویژگی ASA نیز می تواند در پژوهش های آتی مورد بررسی قرار گیرد. با توجه به این که این اختلال اضطراب جدایی ریشه در وابستگی های دوران کودکی فرد دارد و نقش مهمی در سلامت روان و شخصیت فرد دارد توجه به این اختلال و شناسایی ابزار مناسب جهت تشخیص صحیح این اختلال و پیرو آن اتخاذ راهکارهایی جهت پیش گیری های اولیه از این اختلال باید مورد توجه قرار گیرد و در اصلاح و گسترش روش های درمانی موثرتر اقدام شود.

سپاسگزاری

بدینوسیله از همکاری صمیمانه پرسنل تحصیلات تکمیلی دانشگاه سمنان و همه شرکت کنندگان در تحقیق، تشکر و قدردانی می شود.

References

- 1.Kaviani H, Ahmadiabbari SyedAli, Dehghan M, Mnsournia M, khoramshahi M, Ghadirzadeh M, et al. [The prevalence of anxiety disorders in Tehran]. Iran J Psychiatry Clin Psychol 1381; 8:3:4-11. (Persian)
- 2.Menclowicz MV, Stein MB. Quality of life in individuals with anxiety disorders. Am J Psychiat 2000; 157;7:669-82.
- 3.Kjernisted K, Bleau P, Earle R, Kennedy S, Ungar T. Beyond the blues effective

ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد. نتایج نشان داد که پایایی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی ۰/۸۹ است که مطلوب و رضایت بخش است. نتایج پژوهش ما همسو بود با مطالعه انجام شده توسط دیرویز، آلکین، امیناگلو، یمز و اونور در سال ۲۰۱۲ که به بررسی پایایی و روایی نسخه های ترکی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالان و پرسشنامه نشانگان اضطراب جدایی پرداخته بودند. هر دو پرسشنامه نشانگان اضطراب جدایی (SASI) و پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی ASA دارای سطح بالایی از همسانی درونی بودند. (آلفای کرونباخ ضریب ۰/۸۹ و ۰/۹۳ می باشد) (۲۰). پس از محاسبه پایایی پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی، شاخص های توصیفی پرسشنامه محاسبه شد. نتایج نشان داد میانگین و انحراف معیار پرسشنامه برای کل آزمودنی ها به ترتیب برابر با ۲۰ و ۱۱/۱۹، برای خانم ها برابر با ۱۹/۸۱ و ۱۱/۶۴ و برای آقایان برابر با ۲۰/۵۰ و ۱۰/۱۵ می باشد. علاوه بر آن به منظور مقایسه اضطراب جدایی خانم ها و آقایان از آزمون t دو گروه مستقل استفاده شد. نتایج حاکی از یک تفاوت غیر معنی دار بین دو گروه بود ($t=0/563$; $p=0/57$). در نهایت با توجه به سهولت اجرا، نمره گذاری، تعبیر و تفسیر و زمان اندک برای پاسخ گویی (۷-۱۰ دقیقه)، قابلیت اجرا به صورت فردی و گروهی، عملی بودن، روایی و پایایی مناسب نتیجه گرفته می شود که پرسشنامه اضطراب جدایی بزرگسالی (ASA) ابزار مناسبی برای تشخیص اضطراب جدایی بزرگسالی می باشد. در کل می توان گفت روایی و پایایی نسخه فارسی ASA در جامعه غیر بالینی ایران مناسب و قابل

management of anxiety and depression. Med post 2003; 39:43:1.

4.Wern FJ, Scholle SH, Heo J. Pediatric mood and anxiety syndromes in primary care: who gets identified? J Psychiat Med 2004;33:1:82-194.

5.Silove D, Marnane C, Wagner R, Manicavasagar V, Rees S. The prevalence and correlates of adult separation anxiety disorder in anxiety clinic. BMC Psychiatry 2010;10:21-30.

6. Hettema JM, Neale MC, Kendler KS. A review and meta-analysis of the genet epidemiology of anxiety disorders. *Am J psychiat* 2001;158:10:1568-76.
7. Kaplan H.I, & Sadock B.J. "Synopsis of psychiatry: behavioral sciences clinical psychiatry (9th ed.)". Philadelphia: Williams & Wilkins. 2007.
8. Sepehrara A. The effectiveness of systematic desensitization to reduce separation anxiety and academic performance of students in boarding schools. Master's Thesis Psychol Uni AllamehTabatabai1390.
9. Ganji M, Ganji H. Psychopathology based on DSM-5. 1th ed. Tehran Savalan Publication. 2013; P.259-60.
10. DSM. Diagnostic and statistical manual of mental disorders. 5th ed. Am Psychiatr Ass Publishing. 2017.
11. Cyranowski M, Katherine M, Rucci P, Fagiolini A, Frank E, Victoria J, et al. Adult separation anxiety: psychometric properties of a new structured clinical interview. *J Psychiat Res* 2002;36:77-86.
12. Manicavasagar D, Silove R, Wagner J and Drobny A. A self-report questionnaire for measuring separation anxiety in adulthood. *Comper Psychiat* 2003; 44:2: 146-53.
13. Manicavasagar V, Silove D, Curtis J, Wagner R. Continuities of separation anxiety from early life into adulthood. *J Anx Dis* 2000; 14: 1-18.
14. Mousavi R, Mousavi S, Mahmoudigharayi J, Zardkhanehakbari S. [Tools for assessment and diagnosis of anxiety disorders in children and adolescents]. *J Army Uni Med Sci IR. Iran* 1387; 2: 147- 54. (Persian)
15. Oson A, Takahashi S. Possible link between childhood separation anxiety and adulthood personality disorder in patients with anxiety disorders in Japan. *Am J Psychol* 2006; 67:1451-57.
16. Faridhosseini F, Kaviani H, Ali Malayeri N, Mogaddas Bayat M. [Temperament and character profile in antisocial personality disorder and its compare with Iranian norms]. *J Ne find cog sci.* 2007; 9:2: 54-60. (Persian)
17. Shear K, Jill M, Cyranowski M, Paola R, Andrea F, Ellen F, et al. Adult separation anxiety psychometric properties of a new structured clinical interview. *J Psychiat Res* 2002; 3677-86.
18. Silove D, Manicavasagar V, Connell D, Blaszczyński A, Wagner R, Henry J. The development of the separation anxiety symptom inventory. *Australian New Zealand J Psychiatr* 1993; 27: 477-488.
19. Bogels M, Knappe S, Clark L. Adult separation anxiety disorder in DSM-5. *Clin Pyschol Rev* 2013; 33: 663-74.
20. Dirioz M, Alkin T, Yemez B, Onur E, Eminagaoglu N. The validity and reliability of turkish version of separation anxiety symptom inventory and adult separation anxiety questionnaire. *Turkish J Psychiatr* 2011; 25:101-8.

The Psychometric Properties of the Adult Separation Anxiety Questionnaire among Students of University

khoshidvand Z^{1*}, Rezaei A²

(Received: June 30, 2015 Accepted: May 8, 2016)

Abstract

Introduction: There is much evidence to show that separation anxiety can also occur in adults. The aim of current study was to examine the psychometric properties of adult separation anxiety questionnaire made by Manicavasagar, Silove, Wagner and Drobny2003 (ASA -27).

Materials & Methods: 400 students of Semnan University were selected by multistage cluster sampling method; they responded to the instruments of the study including adult separation anxiety questionnaire, Structured Clinical Interview for separation anxiety syndrome Adults and Separation Anxiety Symptom Inventory. Factor analysis, Cronbach's alpha coefficients and Pearson correlations methods were used for data analysis.

Findings: Factor analysis and convergent validity methods were used to determine the construct validity of adult separation anxiety questionnaire (ASA-27). Results from factor analysis showed the adult separation anxiety questionnaire measure own factor. Result from Factor analysis showed that 5 questions (questions 1, 3, 13,

19 and 26) on adult separation anxiety factor loadings were less than 30/0; therefore they were excluded from the questionnaire. Also, results from convergent validity indicated a significant relationship between adult separation anxiety and symptoms of separation anxiety in childhood and adult separation anxiety symptoms in a structured clinical interview, there was a significant relationship. Reliability of the adult separation anxiety questionnaire (ASA-27) by Cronbach's alpha coefficient was 0/89. The correlation between the two questionnaires (SCI- SAS) and (SASI) was 0/651(p <0/001) and 0/588 (p <0/001).

Discussion & Conclusions: Persian version of adult separation anxiety questionnaire in students is of a good validity and reliability and it is an appropriate and practical instrument for the measurement of diagnosis of separation anxiety in adults.

Keywords: Adult separation anxiety questionnaire, Validity, Reliability, Psychometric properties

1.Dept of Clinical Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Semnan University, Semnan, Iran

2.Dept of Educational Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Semnan University, Semnan, Iran

* Corresponding author Email: Z.khorshidvand@gmail.com